

LEGENDEN JOHNNY

CASH

AV OG MED BENNY BORG

OSLOPREMIERE 25. NOVEMBER

EN GITAR, MIKROFON, BARKRAKK OG ET GLASS VANN. DET VAR ALT BENNY BORG TRENGTE FOR Å TROLLBINDE EN FULLSATT KOLBEN

Østlandets blad

HOVEDSCENEN
CENTRALTEATRET
TRIKKESTALLEN

Akersgt. 38
22 34 86 80, 815 33 133
www.oslonye.no

Aftenposten

MANDAG 1. NOVEMBER 2010. UKE 44. NR. 422

KULTUR

Kommentarer

I Tyskland vokser det frem en ny form for protestkultur.

Les **Ingrid Brekke**

Side 3

Musikk

RAFFINERT OG SOBERT

Få fiolinister har så mange nydelige nyanser som nederlandske Janine Jansen, og russiske Vadim Repins briljante spill setter seg i ryggmargen, skriver vår anmelder. **Side 11**

TILBAKE MED NY SUPERGRUPPE

Nick Gold skapte tidenes verdensmusikkfenomen da han lanserte et kollektiv godt voksne, cubanske musikere i *Buena Vista Social Club*. Nå er han tilbake med en ny supergruppe, AfroCubism, som er cubanere og afrikanere. Scenepremieren er i Oslo i morgen. **Side 14**

Debatt

ETTERLYSER ÅPENHET

«Både politiet og rettsinstanser har bidratt til å hemmeligholde mest mulig i Treholt-saken».

Side 5

IKKE I NOBELS ÅND

Det kinesiske folk aksepterer ikke at Nobels fredspris gis til personer som har til hensikt å splitte Kina eller styrte den kinesiske regjering, skriver dagens kronikører. **Side 4**

Si ;D

DE DØDES SMIL

«Er ikke verden urettferdig? Først skal den gi oss livet, for så å ta det tilbake igjen. Og det før vi har levde lenge nok. Hvem ville vel ha smakt sjokolade for første gang om man visste at man aldri skulle få mer? Er det ikke da heller bedre å være uvitende om hvor godt det egentlig smaker?» spør Niklas Aas Skovdahl (17). **Side 23**

TV-kanaler i kø

I dag får vi to nye norske TV-kanaler. Og dette er bare starten på en flora av nye nisjekanaler i Norge, tror medieekspert

Lasse Gimnes i GimCom. Samtidig lurer store nettaktører i bakgrunnen med sine kanaltilbud, som Google TV og Apple TV. **Side 6 og 7**

Lasse Thoresens prisbelønte verk ble innspilt i Sofienberg kirke siste uke, under overvåking av produsent Morten Lindberg (i midten) og assistent Beatrice Johannessen.

FOTO: DAN PETTER NEEGAARD

HEDER TIL FOLKELIG MODERNIST

Komponisten Lasse Thoresen bygger sine musikkverk på norsk folkemusikk. Onsdag mottar han musikkprisen fra Nordisk Råd for sin særegne kombinasjon av tradisjon og modernisme.

Side 8

Får pris for sin besettelse

■ Lasse Thoresen hedres med Nordisk Råds musikkpris

– Det var en beslutning tatt i helvete, sier prisvinner Lasse Thoresen om hvorfor han ble komponist. Nordisk Råd ga årets musikkpris til en komponist som vil være både radikal og konservativ.

RUNE HALLHEIM
DAN PETTER NEEGAARD (foto)

– Mange kommer til meg og forteller at «jeg skjønner ikke ny musikk, men musikken din skjønner jeg». Og det føler jeg som en bekreftelse på at jeg funnet en vei som er gangbar.

Lasse Thoresen synes det er godt å bli satt pris på. Onsdag får han overrakt Nordens gjeveste musikkpris under Nordisk Råds sesjon på Island, og det er en pris som åpner nye muligheter.

– **Hva betyr prisen for deg?**

– Blant annet en mulighet til å jobbe med det jeg ønsker. Pengene som følger med prisen, gjør at jeg kan planlegge permisjon fra høyskolen de neste par årene. Jeg har allerede en mengde forespørsler, så jeg har boken full de fire neste årene, forteller prisvinneren.

– **Kommer prisen i rett tid?**

– Jeg har jo vært nominert fire ganger før. Men man får tro det er rett tid. Jeg synes uansett det er morsomt å få en anerkjennelse og bekreftelse, men jeg blir ikke så voldsomt oppspilt av dette. Jeg gjør jo det jeg gjør, uansett.

– **Hvordan er det å være komponist i Norge i dag?**

– Det er ikke akkurat de store karrièremulighetene. De store institusjonene bestiller av og til et nytt verk av en norsk komponist. Selv om det skulle bli en suksess hos publikum og kritikere, fører det ikke til noe. Det er ikke alt som er vellykket og verd å gå videre på, men jeg ser en utrolig mangel på interesse hos institusjonsorkestrene for å ta vare på de gode tingene og føre dem videre. Hvis man skulle sammenligne dem med forlagene, så er nok forlagene på en helt annen måte aktive med å gi en forfatter råd og hjelp for å utvikle ham videre og tilrettelegge ting for fremtiden.

– **De store orkestrene er preget av utenlandske dirigenter mer enn av norske komponister?**

– Det kan du si. Det er selvfølgelig mer bekvemt for et orkester å spille stykker de har spilt før enn å ta på seg nye utfordringer. Man kan oppleve at en programkomité reiser for å høre en dirigent eller solist, men aldri for en urfremføring.

– **Man blir neppe en bedre komponist av ikke å høre sitt verk oppført?**

– Erfaring er mer enn halvpar-

Lasse Thoresen opplever nå at hans prisbelønnede Opus 42 blir innspilt på plate.

ten av jobben når det gjelder orkestermusikk. Men jeg vil også si at på syttitallet var det nesten et fiendtlig forhold mellom orkestermusikere og komponister. Det forholdet er mye bedre i dag. Vi har en mye mer positiv atmosfære og en god arbeidstone. Musikerne er dyktigere enn noen gang. Det jeg kritiserer ligger mer på institusjonene og beslutningssiden. Men selv skal jeg ikke klage, jeg har hatt mange orkesterfremføringer.

Thoresen fikk prisen for *Opus 42*, som består av fire vokalverk: *Solbøn*, *Likfærdssælmin*, *Himmelske Fader* og *Tvetrall*. Som det meste han har laget i senere år, er det tuftet på norsk folke-musikk.

– **Er du blitt mer tradisjonell med årene?**

– Jeg er blitt litt mer leken med årene. De siste ti-femten årene har jeg følt meg mindre forpliktet av hva man bør gjøre og ikke gjøre. Inntil jeg var 45 tenkte jeg at jeg måtte gjøre noe nytt i hvert stykke. Jeg sier at jeg kanskje er radikal på den måten at jeg søker etter røttene. Samtidig er jeg konservativ i den forstand at jeg søker bakover. Mitt utspring er der radikalisme og konservatis-

me møtes. Jeg er opptatt av systemer, men jeg lager et system for hvert stykke. Forholdet til folkemusikk, etnomusikk, har alltid vært viktig. Tidlig på 70-tallet fikk jeg høre plater fra Folkways Records, de tok opp folkemusikk fra hele verden, og det ble en skjellsettende opplevelse.

– **Hva sier folk når du forteller at du er komponist?**

– Mange sier at de har også en onkel som spiller gitar.

– **Folkelig.** Det er kanskje noe litt resignert over Lasse Thoresen når han svarer på spørsmålet. Men samtidsmusikkens dårlige rykte er han selv nesten uten ansvar for. Nettopp det folkelige er en bærebjelke i hans musikk.

– **Moderne, seriøs musikk står ikke veldig høyt i kurs?**

– Jeg var innstilt på at jeg kanskje er en sær person, så det har ikke sjenert meg så mye. Men i våre dager er det mye som har forandret seg, og jeg tror mange som liker klassisk musikk setter pris på at den føres videre i noe som tar vare på de klassiske verdier, og som samtidig tilfører noe nytt. Det blir litt kjedelig i lengden å bare sitte og bade i Mozarts idyller. Så jeg har mer tenkt i retning av at det nye musikk materialet må kunne artikuleres i en forståelig retning. Uten at man firer på å gjøre radikalt nye ting.

– **Kommer du fra et musikalsk hjem?**

– Nei. Det var mer sånn at man måtte lære å spille piano, for det gjør man på Frogner. Så jeg fikk klavertimer fra jeg var åtte år. Men jeg hadde jo legning for det. Som tolv-trettenåring hadde jeg et godt grep på satslære og begynte å komponere, og som femtenåring var det Fartein Valen som raste inn i livet mitt. Jeg opplevde det slik at mange dører var åpne, ikke bare musikk, jeg vurderte blant annet filosofi og filologi. Men min far døde i hendene på meg da jeg var atten år, og det ble begynnelsen på en lang krise. Mye ble sortert bort, men musikken ble stående. Det var den jeg ville bruke livet mitt til. Jeg har noen ganger sagt at det var en beslutning tatt i helvete. Musikk har til tider vært en besettelse, et spørsmål om liv eller død.

– **Du gikk ikke videre som utøver?**

– Jeg hadde et ganske godt nivå på klaver, men ikke stamina til å bli konsertpianist. Det krever stor følsomhet og nerver av stål. Selv om jeg har det første, har jeg ikke det siste.

– **Hva lytter du til selv?**

– Jeg har fremdeles stor glede av å spille klaver. Carl Philip Emanuel Bach er en av favorittene mine nå, en enorm og radikal komponist. Og Franz Liszt. Akkurat nå lytter jeg til verker av en

Lasse Thoresen (61)

Studerte elektroakustisk musikk i Utrecht.

Professor ved Norges musikkhøgskole.

Har mottatt Musikkritikerprisen, Spellemannprisen, Linde-mannprisen m.m.

Residerende komponist ved Festival Présences i Paris 2004–2007.

Nordisk Råds musikkpris

Pris: 300 000 kroner.

Tidligere norske prisvinnere er Arne Nordheim, Olav Anton Thommesen, Rolf Wallin, Mari Boine, Cikada-ensemblet og Natasha Barrett.

Aftenposten fakta

ung tsjekkisk komponist, Ondrej Adamek, han skrev sin sær-oppgave på Pariskonservatoriet om min musikk. Jeg gleder meg over å høre at han har funnet noe som både er originalt og kommuniserende. Også han er etnomodernist.

rune.hallheim@aftenposten.no

«Jeg er blitt litt mer leken med årene»